

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2007. március 27.)****Románia 2006–2009-re szóló konvergenciaprogramjáról**

(2007/C 89/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2007. március 27-én a Tanács megvizsgálta Románia konvergenciaprogramját, amely a 2006-tól 2009-ig terjedő időszakra szól.
- (2) Románia az elmúlt öt évben erőteljes gazdasági növekedést élt át, de egy főre jutó GDP-je (vásárlóerő paritásban – PPS – kifejezve) még mindig alacsony, 2005-ben az EU-25-átlag 34 %-a volt. Tehát a továbbra is nagy szükség van felzárkózásra, ami közép- és hosszútávon Románia legfontosabb kihívása lesz. 2001–2005 között a makrogazdasági stabilitás javult, amit az infláció erőteljes és tartós csökkenése és az államháztartás konszolidációja tükröz. 2006-ban az átlagos infláció 6,6 % volt.
- (3) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a 2006-os, jóval a potenciális szint feletti 8 %-ról gyorsuló ütemben továbbra is fenntartható 5,9 %-ra csökken 2009-ig. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációs előrejelzése alacsonynak tűnik, mivel a hitel és a magánfogyasztás növekedésének tartós lassulását feltételezi, ami nem biztos, hogy bekövetkezik. A programtól eltérően a Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzése szerint az erőteljes magánfogyasztás és –beruházás eredményeként az exportot továbbra is meghaladó import alapján tovább bővül a külső hiány 2007-ben és 2008-ban.
- (4) A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2006-ban a GDP 1,4 %-a lesz, szemben a 2005. decemberi előcsatlakozási gazdasági programban foglalt, a GDP 0,7 %-ának megfelelő céllal. A konvergenciaprogram a GDP 2,3 %-ára becsli a hiányt. Az eredeti célhoz képesti csúszás jelentős további kiadásokat tükröz, főként az el nem költött beruházási kiadások újraelosztásából eredő folyó kiadásokat, amelyek több mint ellensúlyozzák a vártnál erősebb bevételnövekedést.
- (5) A program fő célja a költségvetési konszolidáció, hogy elérhető legyen a GDP 0,9 %-át kitevő strukturális hiányban (ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított hiány) meghatározott középtávú célkitűzés 2011-ben, azaz a programidőszakon túl. A program az államháztartási hiány kismértékű csökkentését tervezi, a GDP 2,3 %-áról 2006-ban a GDP 2 %-ára 2009-ben, a GDP 2,7 %-ára történő 2007-es emelkedést követően. Az elsődleges hiány várhatóan hasonló pályát követ, és a programidőszak végén a GDP 1 %-a lesz.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (6) Az elhanyagolható és a programidőszak végére ütemezett kiigazítás a bevétel/GDP-aránynak a kiadás/GDP-arányénál valamivel magasabb növekedésével történik (majdnem 4 százalékpont, illetve 3,5 százalékpont). A bevételi oldalon a legtöbb növekedés az adókból ered (különösen 2007-ben) és az „egyéb bevételekből” (véltetően az uniós pénzeszközök beáramlásához kapcsolódóan). A kiadási arány emelkedése nagymértékben az állami beruházások jelentős növekedéséből ered, amelyek az uniós pénzeszközök felvételének feltételezett jelentős növekedése miatt a tervek szerint a GDP százalékában kifejezve több mint megkétszereződnek. A 2005. decemberi előcsatlakozási gazdasági programhoz képest a költségvetési célkitűzések jóval kevésbé nagyra törőek, bár az alapjául szolgáló növekedési feltételezések hasonlóak.
- (7) A közös módszertannak megfelelő strukturális hiány (tehát a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított hiány) a tervek szerint a GDP 3 %-áról 2006-ban a GDP 3,5 %-ára romlik tovább 2007-ben, mielőtt a GDP 2,25 %-ára javulna 2009-ben. A fentiek értelmében a program a GDP 0,9 %-át kitevő strukturális hiányt határoz meg középtávú költségvetési célkitűzésként, amelyet az a programidőszakon túl, 2011 körül szándékozik elérni. Mivel a középtávú célkitűzés szigorúbb az irányadó minimumértéknél (amely a becslések szerint a GDP 1,75 %-a körüli hiány), megvalósítása valószínűleg biztonsági tartalékot nyújt a túlzott hiány felmerülésével szemben. A középtávú célkitűzés összhangban van az adósságrátával és a hosszú távú átlagos potenciális kibocsátással.
- (8) A programban szereplő költségvetési előrejelzések kockázatai 2007-ben nagyjából kiegyensúlyozottak tűnnek, azt követően azonban a programban előre jelzettnél rosszabbul alakulhat a költségvetés teljesítménye. 2007-ben a kiadások és a bevételek is alacsonyabbak lehetnek a tervezettnél: előbbi azért, mert valószínűtlen az állami beruházási tervek megvalósulása, utóbbi pedig azért, mert a gazdasági tevékenység feltételezett adóintenzitása optimistának tűnik, amely bizonyos mértékig az adóigazgatási reform terén nemrég végrehajtott intézkedésekkel magyarázható. 2008-tól kezdve a költségvetési stratégia nincs eléggé részletezve, több kiadási tétel esetében is változó a kijelölt pálya és a 2009-es szigorítás megalapozatlan. Az utóbbi években a gyakori költségvetési módosítások miatti kiadásoldali csúszások, a kommunista rendszer alatt államosított, vissza nem adott tulajdonokért az államháztartás által az állampolgároknak fizetendő kompenzáció teljes összegét érintő bizonytalanság, valamint az állami vállalatok államháztartással szembeni kifizetetlen kötelezettségeinek esetleges törlése arra mutat, hogy fennáll a kiadások túllépésének veszélye, még akkor is, ha a tervezett beruházási kiadások szintjét valószínűleg alulteljesítik. Emellett előfordulhat, hogy a beruházásokra elkülönített, túlzott mértékű forrásokat a múlthoz hasonlóan fogyasztási kiadásokra fordítják, ami negatív hatással lenne az állami kiadások minőségére.
- (9) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal nem tűnik elégségesnek ahhoz, hogy a programban is tervezettek szerint a programidőszak alatt biztosítsa a középtávú célkitűzés megvalósítását. Ezenkívül a programidőszak alatt bekövetkező normál makrogazdasági ingadozások esetén nem nyújt elegendő biztonsági tartalékot a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szemben. A program alapján a középtávú célkitűzés irányába ható kiigazítás üteme elégtelen és jelentősen meg kell erősíteni annak érdekében, hogy összhangban legyen a Stabilitási és Növekedési Paktummal, amely előírja, hogy a kiigazításnak kedvező gazdasági időszakokban magasabbnak kell lennie, kedvezőtlen időszakokban pedig lehet alacsonyabb. Különösen a kedvező időszakok tekintetében a strukturális javulás elhanyagolható és teljes mértékben a programidőszak végére ütemezett, és 2007-re romlás várható, a tervezett kiigazítást pedig, különösen 2009-ben, nem támasztják alá intézkedések.
- (10) A bruttó államadósság a becslések szerint 2006-ban elérte a GDP körülbelül 13 %-át, azaz jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alatt maradt. A program előrejelzése szerint a GDP-hez viszonyított adósság aránya mintegy 1 százalékponttal csökken a programidőszak folyamán.
- (11) Az Európai Gazdaságpolitikai Bizottság (EPC) és a Bizottság által elvégzett, közös makrogazdasági feltételezéseken alapuló, az előrejedéssel kapcsolatos kiadásokra vonatkozó hosszú távú előrejelzések hiányában nem lehetséges Romániában a népességelőregedés hatásait összehasonlítható és szilárd alapokon értékelni, ahogyan az jelenleg a többi tagállam esetében – amelyeknél ilyen alapokon nyugvó előrejelzések rendelkezésre állnak – történik. A jelenlegi demográfiai szerkezet alapján azonban nem zárható ki, hogy az előrejedés jelentős hatást gyakorol a kiadásokra. A nagy strukturális hiányt tartalmazó kiinduló költségvetési egyenleg nem megfelelő az adósság stabilizálására, még a népesség előrejedése okozta hosszú távú költségvetési hatások nélkül sem. A strukturális költségvetési egyenleg középtávú javítása hozzájárulhat az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok visszafogásához.

- (12) A programban szereplő költségvetési stratégia részben megfelel a 2005–2008 közötti időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak. A középtávú célkitűzés felé ható költségvetési kiigazítás elégtelen és jelentősen meg kell erősíteni a programidőszak során. Továbbá a programban szereplő költségvetési stratégia, főként a költségvetési irányvonal lazítása 2007-ig és az azt követő korlátozott konszolidáció hozzáadódik a halmozott kereslet-gazdálkodási aggályokhoz, beleértve a fenntartható magas növekedés igényével, a dezinflációs folyamat további támogatásával és a külső hiány növekedésének megfékezésével kapcsolatos aggályokat, mely utóbbi hiány a becslések szerint 2006-ban a GDP 10,3 %-a volt.
- (13) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében részben hiányos ⁽¹⁾.

A Tanács úgy véli, hogy erőteljes növekedési kilátások és szélesedő külső hiány mellett a program konjunktúrakilust támogató lazítást jelez előre 2007-re. A pusztán 2009-es kezdetű, középtávú célkitűzés felé tartó előrehaladás elégtelen és a programidőszak végére ütemezett, és csak a programidőszak után tervezik elérni. Ezenkívül 2008-tól kezdve a költségvetési célok elérésének vannak kockázatai. A fenti értékelés alapján a Tanács arra kéri fel Romániát, hogy:

- i. használja ki a kedvező időszakot a középtávú célkitűzés irányába ható kiigazítás ütemének jelentős megerősítésére úgy, hogy 2007-ben és az azt követő években szigorúbb költségvetési célokra törekszik. A strukturális költségvetési egyenleg középtávú javítása hozzájárulna az államháztartás fenntarthatóságát fenyegető kockázatok leküzdéséhez;
- ii. korlátozza az állami kiadások tervezett magas növekedését és vizsgálja meg a kiadások összetételét a növekedési potenciál fokozása érdekében, valamint javítson az állami kiadások tervezésén és végrehajtásán egy kötelező középtávú kereten belül.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása ⁽¹⁾

		2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2007. január	4,1	8,0	6,5	6,3	5,9
	BIZ 2006. november	4,1	7,2	5,8	5,6	nincs adat
	EGP 2005. december	5,7	6,0	6,3	6,5	nincs adat
HICP infláció (%)	KP 2007. január	9,1	6,6	4,5	4,3	3,2
	BIZ 2006. november	9,1	6,8	5,1	4,6	nincs adat
	EGP 2005. december	9,0	7,0	5,0	3,6	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	KP 2007. január ⁽²⁾	0,2	2,1	2,2	1,9	1,1
	BIZ 2006. november ⁽⁶⁾	0,4	1,9	1,5	1,0	nincs adat
	EGP 2005. december	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. január	- 1,5	- 2,3	- 2,7	- 2,6	- 2,0
	BIZ 2006. november	- 1,5	- 1,4	- 2,6	- 2,6	nincs adat
	EGP 2005. december	- 0,4	- 0,7	- 1,0	- 1,6	nincs adat

⁽¹⁾ A program nem szolgáltat adatokat az állományalkalmazkodás elemeiről és a munka, tőke és teljes tényezőtermelékenység arányáról a potenciális GDP növekedésében.

		2005	2006	2007	2008	2009
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. január	- 0,4	- 1,2	- 1,6	- 1,5	- 1,0
	BIZ 2006. november	- 0,3	- 0,4	- 1,7	- 1,7	nincs adat
	EGP 2005. december	0,8	0,4	0,0	- 0,6	nincs adat
Ciklikusan kiigazított egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2007. január ⁽²⁾	- 1,5	- 3,0	- 3,4	- 3,2	- 2,3
	BIZ 2006. november	- 1,6	- 2,0	- 3,1	- 2,9	nincs adat
	EGP 2005. december	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	KP 2007. január ⁽⁴⁾	- 1,5	- 3,0	- 3,4	- 3,2	- 2,3
	BIZ 2006. november ⁽⁵⁾	- 1,6	- 2,0	- 3,1	- 2,9	nincs adat
	EGP 2005. december	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2007. január	15,9	12,8	13,5	12,6	11,7
	BIZ 2006. november	15,9	13,7	13,9	14,4	nincs adat
	EGP 2005. december	17,1	15,1	14,6	14,6	nincs adat

Megjegyzés:

(1) Románia költségvetési elszámolását hivatalosan még nem vetették alá az Eurostat teljes körű minőségvizsgálatának. Az Eurostat röviddel a 2007. április 1-jei adatbejelentés után közlést tesz és validálja az államháztartási egyenlegre és az adósságra vonatkozó adatokat.

(2) A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

(3) Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül (hasonlóan az előző sorokhoz).

(4) A programban nem szerepelnek egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

(5) A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzésében nem szerepelnek egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

(6) A 2005 és 2008 közötti időszak lehetséges becslött növekedési értékei alapján, rendre 5,6 %, 5,7 %, 6,1 % és 6,2 %.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); előcsatlakozási gazdasági program (EGP); a Bizottság szolgálatainak 2006. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai